

SXEDIO.E31

6.5.1882 ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ (ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΘΕΣΠΙΣΜΑ ΤΟΥ 1881)

Ταυτόχρονα με την απόφαση των βρετανών για διενέργεια των πρώτων εκλογών για την ανάδειξη των μελών του Νομοθετικού Συμβουλίου, η τοπική κυβέρνηση προχώρησε σε αλλαγή του Νόμου για τα δημοτικά συμβούλια.

Ο νέος Νόμος δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της Κυβέρνησης στις **6 Μαΐου 1882** και βασική πρόνοια του ή τροποποίηση του προηγουμένου ήταν ότι οι Πρόεδροι των Δημαρχείων ή οι Δήμαρχοι, που εκλέγονταν μέχρι τότε από τις εκτελεστικές αρχές και τους δημοτικούς συμβούλους θα εκλέγονταν τώρα από τους ίδιους τους Συμβούλους και μόνο.

Μια άλλη αλλαγή ήταν ότι οι ελογείς θα ήταν πρόσωπα που συνεισέφεραν για κάλυψη των εξόδων των δημαρχείων και όχι όλοι όσοι πλήρωναν κτηματικό φόρο προς την Κυβέρνηση όπως συνέβαινε με τις βουλευτικές εκλογές.

Με βάση το νόμο ακόμα κάθε πόλη που είχε Δημοτικό Συμβούλιο θα συνέχιζε να το διατηρεί ενώ μπορούσαν οι κάτοικοι ενός χωριού ή πόλης να ζητήσουν όπως το χωριό τους ή η πόλη τους ανακηρυχθεί δημαρχουμένη.

Τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου περιλαμβανομένου και του Προέδρου του καθορίζονται όχι λιγότερα από τα οκτώ αλλά όχι περισσότερα από τα δώδεκα, η δε αντιπροσώπευση σ' αυτά θα ήταν αναλογική όσον αφορά τον πληθυσμό που αποτελείτο από Έλληνες και Τούρκους.

Δικαίωμα ψήφου θα είχαν όσοι διέμεναν στα δημοτικά όρια της πόλης που ήταν ήδη καθορισμένα.

Ωστόσο, όπως συνέβαινε και στην περίπτωση του Νομοθετικού Συμβουλίου, οι Έλληνες ή χριστιανοί ψηφοφόροι θα ψήφιζαν τους Έλληνες ή χριστιανούς δημοτικούς Συμβούλους και οι οι Οθωμανοί τους

μωαμεθανούς.

Ο Νόμος του **1882** για την εκλογή των νέων Δημοτικών Συμβουλίων (Περί Δημοτικών Συμβουλίων θέσπισμα του έτους **1881**) αποτελείτο από **109** άρθρα. Τα πρώτα **13** άρθρα του έχουν ως εξής:

2. Κάθε πόλη που έχει δημοτικό συμβούλιο κατά την έναρξη της ισχύος του θεσπίσματος αυτού, θα εξακολουθεί να έχει τέτοιο δημοτικό συμβούλιο εκτός αν άλλως διαταχθεί στη συνέχεια.

3. Εάν με αναφορά προς το Μεγάλο Αρμοστή οι οικοδοσπότες, κάτοικοι πόλης ή χωριού ή πόλεων και χωριών συλλήβδην ζητήσουν τη σύσταση Δημαρχείου, ο Μεγάλος Αρμοστής σε Συμβούλιο, αν εγκρίνει, θα επιτρέπει την εγκατάσταση δημοτικού συμβουλίου σε οποιαδήποτε πόλη ή χωριό, ξεχωριστά, ή μαζί όπως θα ορισθεί με Διάταγμα σε Συμβούλιο. Ο Μεγάλος Αρμοστής επίσης μπορεί με Διάταγμα σε Συμβούλιο να χορηγεί νόμιμο δικαίωμα με το οποίο κάποια πόλη ή χωριό ή πόλεις και χωριά από κοινού να έχουν, δημοτικό συμβούλιο με τις εξουσίες, δικαιώματα και καθήκοντα κεκτημένα από το νόμο ως και καθήκοντα στο νόμο κεκτημένα ως και κάθε υποχρέωση επιβαλλόμενη διά νόμου και που θα δεσμεύει τα δημοτικά συμβούλια, να καθορίζει τα όρια στα οποία το συμβούλιο θα εξασκεί τις εξουσίες, δικαιώματα και καθήκοντα του ως ανωτέρω και θα διατάσσει οποιανδήποτε προσωρινή μεταβολή νομίζει αναγκαία στους νόμους για δημοτικά συμβούλια και θα ορίζει τον αριθμό των συμβούλων προς εφαρμογή των νόμων κατά την πρώτη σύσταση του δημοτικού συμβουλίου. Κατά τις διατάξεις του διατάγματος σε συμβούλιο, που ισχύει σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, κάθε νόμος που αφορά στη διαχείριση ή διοίκηση κάποιου τόπου που έχει δημοτικό συμβούλιο, μόλις τεθεί σε ενέργεια το ανωτέρω διάταγμα σε ενέργεια, το ανωτέρω διάταγμα θα ισχύει οπουδήποτε εκτείνεται το δικαίωμα σύστασης οποιουδήποτε δημοτικού συμβουλίου.

4. Ο Μεγάλος Αρμοστής μπορεί με διάταγμα σε

συμβούλιο έννομα να ορίζει την περιφέρεια της πόλης ή χωριού, προς εξάσκηση της εξουσίας του δημοτικού συμβουλίου και από καιρό να μεταβάλλει εκτείνει ή και περιορίζει τα όρια αυτά, σε έλλειψη δε τέτοιας διαταγής και μέχρις ότου εκδοθεί τέτοια, κάθε υφιστάμενο δημοτικό συμβούλιο κατά την επιψήφιση του παρόντος θεσπίσματος θα εξακολουθεί να εξασκεί τα αφορόντα την Αρχή του σ' αυτά ως και προηγουμένως, όρια.

Η περιφέρεια μέσα στην οποία κάθε δημοτικό συμβούλιο ενεργεί άρχοντας θα κληθούν ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΟΡΙΑ.

5. Ο Μεγάλος Αρμοστής μπορεί νόμιμα με αναφορά των περισσοτέρων κατοίκων, οικοδεσποτών πόλεως ή χωριού ή πολλών συλλήβδην πόλεων ή χωριών, που έχουν δημοτικό συμβούλιο, να διατάσσει με διάταγμα σε συμβούλιο την κατάλυση και παύση του αναφερομένου συμβουλίου, οπότε, τα αφορόντα την πόλη ή το χωριό ή συλλήβδην πόλεις και χωριά, θα διαχειρίζονται από κοινού ως εάν ουδέποτε να υπήρξε εκεί δημοτικό συμβούλιο.

6. Κάθε δημοτικό συμβούλιο θα απαρτίζεται από συμβούλους (συμπεριλαμβανομένου και του Προέδρου και Αντιπροέδρου) όχι λιγότερους των οκτώ, αλλά όχι περισσότερους των δώδεκα) ως ο Μεγάλος Αρμοστής με διάταγμα σε Συμβούλιο θα διατάξει, εκτός των δημοσίων υπαλλήλων ή άλλων οι οποίοι επί του παρόντος είναι κατά νόμο ή κατ' έθος έξ επαγγέλματος μέλη δημοτικών συμβουλίων.

Το συμβούλιο, εκτός των εξ επαγγέλματος μελών, θα σύγκειται και από χριστιανούς και από μουσουλμάνους κατ' αναλογία ίσως με τους άρρενες ενήλικες χριστιανούς και μωαμεθανούς κατοίκους του κάθε δημοτικού διαμερίσματος, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Κυβέρνησης.

Ο αριθμός των χριστιανών και των οθωμανών μελών, εναλλάξ θα αποφασίζεται κατά καιρούς από το Μεγάλο Αρμοστή του οποίου η απόφαση αφού θα δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα, θα αποκτά

κύρος οριστικό.

7. Μέχρι την πρώτη εκλογή κάποιου δημοτικού συμβουλίου σύμφωνα με τις διατάξεις του θεσπίσματος αυτού, κάθε ένας ο οποίος επί του παρόντος εξασκεί την εξουσία και δύναμη κάποιου δημοτικού συμβουλίου σε κάποια πόλη ή τόπο, θα εξακολουθεί να την εξασκεί και θα εκτελεί κάθε εν γένει πράξη, ως να ήταν εκλελεγμένος από τις διατάξεις του θεσπίσματος αυτού.

8. Η κατάταξη των ψήφων για την πρώτη εκλογή δημοτικού συμβουλίου με την επιψήφιση του παρόντος θεσπίσματος θα κανονισθεί με τον τρόπο που έγινε κατά τις δημοτικές εκλογές μέχρι τούδε στη νήσο.

9. Κατά την... ημέραν του... **188**..... και κατά κάθε έτος που ακολουθεί το μισό του όλου αριθμού των συμβούλων θα απολύεται και αποχωρεί επομένως.

10. Η διαταγή με την οποία οι εκλεχθέντες κατά την πρώτη εκλογή ενός δημοτικού συμβουλίου από το θέσπισμα αυτό, απολύονται, και θα κανονισθεί από το συμβούλιο αυτό και εάν ο αριθμός αυτών που θα εκλεχθούν δεν είναι διαιρετός διά δύο ή η αναλογία των απολυομένων κατ' έτος θα κανονίζεται από το συμβούλιο, ώστε το μισό περίπου κάθε χρόνο θα αποχωρεί απολυόμενο.

11. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί ο εκλεχθείς σύμβουλος να παραμένει στην υπηρεσία κατά συνέχεια περισσότερο από δύο χρόνια, (εκτός αν ελεχθεί κατ' επανάληψη).

12. Κάθε μέλος που αποχώρησε είναι εκλόγιμο σε νέα εκλογή (αν έχει τα απαιτούμενα προσόντα)

13. Εχοντας πλήρη νόμιμη ηλικία οθωμανός ή βρετανός υπήκοος, ο οποίος κατά την τελευταία ημέρα του ...κάποιου έτους κατέλαβε για δώδεκα προηγούμενους μήνες κάποια οικία, αποθήκη, εμπορικό γραφείο, εργαστήριο ή κτίριο ή τμήμα τους, εντός των δημοτικών ορίων (ή είχε υπό την κατοχή του μέρος της οικίας, αποθήκης, εμπορικού γραφείου, εργαστηρίου ή άλλου κτιρίου, χωριστά ως μόνος εκμισθωτής) κατά τη διάρκεια δε τη κατοχής αυτής

διέμενε μέσα στα δημοτικά όρια ή και σε απόσταση ενός μιλίου, αυτός φέρει τίτλον όπως εγγραφεί στον κατάλογο των εκλογέων για το έτος εκείνο, υπό τον όρο, μετά την πρώτη εκλογή συμβούλων κατά το θέσπισμα αυτό, κανένας δεν εγγράφεται για έκτακτο έτος, εάν υποβλήθηκε σε κάθε ορισμένο φόρο κατά την κατοχή για οποιανδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία την οποία κατέλαβε μέσα στη δημοτική περιφέρεια και ήδη πλήρωνε κατά την ή πριν από την ... ημέρα του... δημοτικούς φόρους πληρωτέους από αυτούς γι' αυτήν ή μέρα, ιδιοκτησία την οποία κατείχε μέχρι την... ημέρα του... του προηγούμενου έτους.

Στη συνέχεια στο νόμο προβλεπόταν η ετοιμασία των εκλογικών καταλόγων και ο τρόπος ψηφοφορίας ο οποίος γινόταν με ψηφοδέλτια ο δε ψηφοφόρος θα έδινε στον κάθε υποψήφιο και μιά ψήφο

28. Σε περίπτωση ψηφοφορίας η εκλογή διενεργείται υπό την προεδρία του διοριζομένου υπό του Μεγάλου Αρμοστού υπαλλήλου (εδώ αναφερομένου ως Προεδρεύων υπάλληλος). Οι ψήφοι δίδονται με ψηφοδέλτιο.

Η ψήφος κάθε ψηφοφόρου αποτελείται από τεμάχιο χάρτου που καλείται με το θέσπισμα αυτό "ψηφοδέλτιο".

Κάθε "ψηφοδέλτιο" παρέχει κατάλογο των υποψηφίων, σύμφωνα με τις έγγραφες προτάσεις κατά αλφαβητική ονομαστική σειρά των ταγμένων επωνυμιών τους.

Κατά το χρόνο της ψηφοφορίας το "ψηφοδέλτιο" θα παραδίδεται προς τον ψηφοφόρο μέσα στην εκλογική αίθουσα, ο δε ψηφοφόρος αφού χαράξει κάποιο διακριτικό σημείο σ' αυτό το καταθέτει μέσα σε κλειστό κιβώτιο στην παρουσία του προεδρεύοντος υπαλλήλου στην εκλογική αίθουσα.

29. Κάθε εκλογέας μπορεί να δίδει τόσες ψήφους όσες και τα κενά που θα πρέπει να συμπληρωθούν, αλλά μίαν και μόνο σε ένα έκαστο των υποψηφίων.

Στη συνέχεια τα υπόλοιπα άρθρα αναφέρονταν

κυρίως φορολογίες, διορισμούς αξιωματούχων και τις φορολογίες.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Με βάση το νέο νόμο ακολούθησαν εκλογές κατά διάφορα χρονικά διαστήματα από το **1882** ή οι παλιοί συνέχισαν να κατέχουν τις θέσεις τους στα διάφορα δημαρχεία μέχρι τη λήξη της θητείας τους οπότε έγιναν εκλογές.

Στα τέλη του **1884** στο δημαρχείο Λευκωσίας δημιουργήθηκε σοβαρό πρόβλημα με την παραίτηση του δημάρχου Λευκωσίας Χ. Σεβέρη και των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

Ο δήμαρχος και τα μέλη του συμβουλίου είχαν εκλεγεί το Νοέμβριο του **1882** και έπρεπε στις αρχές Ιανουαρίου, σύμφωνα με το νέο νόμο να ετοίμαζε κατάλογο των εκλογέων για να γίνουν εκλογές, πράγμα που απέτυχε να κάμει.

Τελικά ο κατάλογος ετοιμάστηκε το **1883**, αλλά επειδή δεν μπορούσαν να γίνουν εκλογές, το συμβούλιο θεωρείτο παράνομο από την **1η** Απριλίου **1883** και τα τέλη του παραιτήθηκαν.